

P R A C A

Pismo poświęcone sprawie robotników i inteligencji pracującej.

Redakcja i administracja Przejazd № 8.

TELEFON № 32.

Konto czekowe P. K. O. 63143

CENA PRENUMERATY:

Miesięcznik mk. 35.— kwartał mk. 105.— rocznik mk. 420.—

Cena numeru pojedynczego 2 mk.

Administracja otwarta od g. 9 rano do 7 wiecz.

Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki od 5 — 7 wiecz.
Sekretariat Redakcji otwarty dla publiczności od 7—9 po poł. codziennie.

Rękopisów nienadających się do druku Redakcja nie zwraca.
Artykuły bez oznaczenia honorarium uważane są za bezopłatne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Przed tekstem mk. 5.00, w tekście mk. 6.00, po tekście reklamy mk. 3.00, nekrologi mk. 2.00, zwycięstwo 2.50 i o za wiersz petibowy jednolamowy.

Ogłoszenia drobne 40 l. za wyraz, dla poszukujących pracy 30
Ogłoszenia nadane po g. 6 wiecz. 50 procent drożej.

Miejski Teatr Polski
Dzielnia 18.

pod dyktando Al. Zelwerowicza.

Czwartek dnia 26 b. m. o godz. 8 wiecz.
Otwarcie sezonu!

Wyzwolenie

dramat narodowy w 3 akt. St. Wyspiańskiego
(ceny premierowe) Poprzedzi przemówienie
dyr. Zelwerowicza.

Piątek 27 b. m.

Wyzwolenie

po raz 2-ty dram. nar. w 3 akt. St. Wyspiańskiego
Połowa dochodu na Czerwony Krzyż.

Sobota 28 b. m.

„PAN JOWIALSKI”

Premiera! Kom. Al. Fiedry.

Zwycięzkie i szybkie wypieranie najeźdźcy z granic Polski.

Kłeska bolszewików na wszystkich frontach.

Komunikat Sztabu Generalnego

z dnia 21 sierpnia

Front północny. Wojska nieprzyjacielskie, które wstąpiły w korytarz między Wisłą a granicą niemiecką w zamiarze zdobycia Torunia i przecięcia drogi łączącej nas z morzem znajdują się w pełnym odwrocie, mając na karku dzielne oddziały pomorskie, które szarpiąc cofającego się przeciwnika zajęły Libawę, Liczbork i Rybin.

Po bitwie pod Brodnica, wśród kilkuset zabitych bolszewików znaleziono trzech oficerów niemieckich.

Armia gen. Sikorskiego odcina już odwrót tych sił bolszewickich.

18-ta dywizja piechoty złamawszy ostatecznie pod Ciechanowem rozpaczliwy opór oddziałów nieprzyjacielskich zasłaniających odwrót 4-ej armji sowieckiej, postępując szybko w kierunku północnym zajęła Grudusk, przebijając w ten sposób drogę odwrotową prowadzoną przez Mławę na Przasnysz oraz zaatakowała Mławę. Dywizja ochotnicza podsunęła się pod Przasnysz i jest w trakcie zdobywania tego miasta.

Oddziały grupy gen. Osińskiego zdobywszy w ciężkich walkach Maków posuwają się w kierunku na Gostynin i Różan. Nieprzyjacieli poniosł ogromne straty.

Podczas walk w dniu 20 b. m. wpadło w nasze ręce 10 tysięcy jeńców, nie przeliczona dotąd ilość dział, karabinów maszynowych, saperów i innych materiałów wojennych.

Front środkowy. Armia frontu środkowego nie bacząc na przemęczenie w niepowstrzymanym impetie prze naprzód. Dnia 20 b. m. czołowe kolumny dotarły do Ostrowia, Czyżowa i Branska. Potęgu-

jący się z dniem każdym zapal naszego żołnierza przezwycięża wszelkie trudności. Według dodatkowych meldunków w walkach dnia 19 b. m. pierwsza dywizja legionów zdobyła 13 dział, ogromne tabory i kilkuset jeńców.

Grupa majora Jaworskiego, rekrutująca się głównie z elementów ochotniczych zdobyła 15 dział, 9 karabinów maszynowych, 2 sztandary i wielkie tabory.

Poddał się również pod Międzyrzeczem pułk kozaków w sile 400 jeńców. Dnia 20 b. m. nieprzyjacieli zaatakował naszą załogę w Brześciu. Atak krwawo odparty.

W walkach pod Dubienką gdzie odrzuciliśmy nieprzyjaciela za Bug odznaczył się kapral Danieluk z jedenastego pułku piechoty, który samoradnie, nie czekając na nadejście swej kompanji z 8 żołnierzami zaatakował linię nieprzyjacielską biorąc 20 jeńców do niewoli.

Stwierdzono, że w tym rejonie walczą po stronie bolszewików oddziały ochotników żydowskich z Włodawy. Akcja w rejonie Hrubieszowa doprowadziła do zaciętej walki ulicznej do zajęcia tego miasta.

Front południowy. Nasza jazda prowadzi forsony pościg armji konnej Budiennego wycofującej się z pod Kulikowa i Żółtaniec w kierunku północnym.

W rejonie Lwowa rozpoczęto akcję celem rozbicia koncentrującej się na naszym przedpolu piechoty bolszewickiej.

Z Jaryczowa, Miklaszewa i Czyżkowa już nieprzyjacieli wyparto. Na południowym skrzydle większy oddział jazdy nieprzyjacielskiej w dalekim raidzie został dotrąć do Strzyna. Kontrakcją zarządzono.

Naczelne Dowództwo—Sztab generalny.

Jakie nam warunki stawiają bolszewicy?!

(Komentarze zbyteczne).

MOSKWA 21 sierpnia. (PAT.) Radjo. Polskiej delegacji w Mińsku przedłożono następujące warunki rozejmu i warunki pokoju.

1. Rosyjska i ukraińska republiki sowieckie uznają niezawisłość republiki polskiej.

2. Rosyjska i ukraińska republiki sowieckie nie domagają się kontrybucji.

3. Jako granica polskiej republiki ma służyć linja nakreślona przez Lorda Cuoursona w nocy z d. 11 lipca. Przynajmniej Polska rejon położony na wschód od Brześcia Litewskiego i Chelma.

4. Polska demobilizuje swą armję do liczby 50 tys. ludzi. Dla podtrzymania porządku ma być zorganizowana obywatelska milicja z robotników.

5. Rząd polski ma przeprowadzić demobilizację powyższą w miesiąc po podpisaniu traktatu pokojowego.

6. Polska zatrzyma uzbrojenie i wojenny materiał dla przyznanej armji, pozostała zaś reszta ma być w terminie miesięcznym zwrócona Rosji i Ukrainie sowieckiej. Część uzbrojenia ma być oddana milicji.

7. Polska ma zaprzestać fabrykacji broni i materiałów wojennych oraz zdemobilizować fabryki wojennego materiału.

8. Polska zobowiązuje się nie przepuścić przez swoje terytorjum pomocy w ludziach, koniach i materiałach wojennym państwu wrogim Rosji i Ukrainie sowieckiej.

9. Działania wojenne zostaną przerwane w 72 godziny po podpisaniu rozejmu.

10. Będzie ustanowiona strefa neutralna szeroka 50 wiorst.

11. Polska ma zwrócić majątek zabrany przez nią na poprzednio zajętych terytorjach i ma naprawić zburzone przez nią mosty.

12. Polska zobowiązuje się obdzielić rodziny zabitych obywateli polskich jakoteż rannych i niezdolnych do pracy.

13. Polska udziela Rosji i Ukrainie sowieckiej prawa swobodnego przewożenia towaru przez swe terytorja.

14. Kolej żelazna Wołkowysk-Białystok, Grajewo służy do dyspozycji Rosji i Ukrainy sowieckiej.

15. Polska przeprowadzi zupełną amnestję.

Radjo od delegacji z Mińska.

WARSZAWA, 21 sierpnia. (PAT.) Wydział prasowy min. spr. zagr. komunikuje: Min. spr. zagr. otrzymało dnia 21 b. m. z Mińska od delegacji pokojowej polskiej radjotelegram szyfrowany przesłany via Moskwa. Radjotelegram ten oznaczony jest jako drugi z rzędu z czego wynika, że była już wysłana

depesza pierwsza, której rząd polski nie otrzymał. Z telegramu otrzymanego wynika, że delegacja sowiecka robiła pewne formalne trudności przy badaniu wojennych pełnomocnictw, że jednakowoż w końcu rozpoczęła negocjacje. Warunki postawione przez przedstawicieli bolszewików znane nam tylko z depeszy prasowej PAT.

Kino-Teatr

Ostatnie dwa dni

Słynny „MACISTES” amerykański przy współudziale najwybitniejszych artystów włoskich w 5-cio aktowym dramacie ze słynnej serii „MYSTERJUM z MONT FLEURY” p. t.

„Gniazdo potępieńców”

Niezwykłe zajmująca akcja, która się rozgrywa w środowisku cygańskim i w świecie arystokratycznym.

Początek o godzinie 8, w święta o godzinie 3 po poł.

Anons: Od wtorku, d. 24 b. m. Sensacyjny dramat „SKRADZONE DZIECI” „Macistes” w roli głównej

Lloyd George a Polska.

Niedawno miniona wojna wszechświatowa, która dla Francji była wojną odwetową, dla Anglii zaś konkurencyjną t. zn. wojną o panowanie nad rynkiem światowym, najwięcej w rezultacie materialnych korzyści przyniosła dumnemu Albionowi. Francja, jak twierdzą — wygrała wojnę, przegrała pokój —, Ameryka materialnych korzyści nie osiągnęła żadnych, Włochy poza pewnymi zdobyczami terytorjalnymi jęczą dziś w paroksyzmie walk wewnętrznych, będących rezultatem wojny, — jedynie kolosalnymi zdobyczami może się poszczycić Anglia.

I dziś John Bull stał się dyktatorem świata. W Europie przynajmniej jest bez konkurencji. Poza Europą jedynie Stany Zjednoczone i Japonia stanowią czynnik, z którym Anglia liczyć się musi.

Bez zgody Anglii nie poważniejszego stać się nie może. Anglia wyraziła ongiś swą zgodę na powstanie Polski, nie się wobec tego w Polsce nie może stać takiego, co by stało przeciw interesom Anglii.

Silna Polska, mogąca wytrzymać militarną i handlową konkurencję z Rosją i Niemcami, nie leży w interesie Anglii. Dlatego Polsce nie przyznano Gdańska, dlatego urządza się plebiscyt na Górnym Śląsku, dlatego rozstrzyga się kwestję Śląska Cieszyńskiego wbrew wszelkim elementarnym pojęciom prawa i sprawiedliwości, dlatego kwestionuje się prawa Polski do Borysławia i Łańca, dlatego tak dwuznacznie zajmuje się stanowisko w wojnie polsko-bolszewickiej.

Biada temu, kto w Europie nie chce iść na pasku Anglii! Doświadczyla tego Polska aż nazbyt namacalnie i boleśnie.

Nie zapomnijmy sobie jedną z mów Lloyd George'a, istotnego wyobraźni polityki Anglii — w momencie, kiedy pan Grabski w Spa zwrócił się z prośbą o pomoc do koalicji. Powiedział pan Lloyd George, że Polska musi odpokutować

za to, że nie słuchała rad angielskiego prezydenta ministrów.

W obecnym krwawym sporze polsko-bolszewickim Lloyd George teoretycznie popiera Polskę, w praktyce jednak pomoc ta wychodzi jedynie na korzyść Bolszewij.

Solennie przyrzekł pan Lloyd George, że jeżeli wojska bolszewickie wkroczą w granice Polski etnograficznej t. zn. przejdą linję Bugu, Anglia całą swoją siłą poprze Polskę. I nie dotrzymał słowa.

Oświadczył później wobec całego świata, że jeżeli bolszewicy nie zgodzą się na rozejm z Polską, nie przyjmie bolszewickiej delegacji handlowej w Londynie. I znów nie dotrzymał słowa. Nie tylko, że przyjął delegację, ale dla wszelkiej pewności posłał po nią t. zn. po Krasina i Kamieniewa angielskie torpedowce.

W momencie dla Polski najbardziej krytycznym, w momencie kiedy wojska bolszewickie stały u bram naszej stolicy, Warszawy, Lloyd George radzi nam (wierzymy, że w tym wypadku szczerze), abyśmy bezcelne warunki pokojowe bolszewików przyjęli. Chcąc zaś czymkolwiek swą ku nam przyjaźń upozorować, wywodzi, że jeden tylko warunek bolszewicki jest nie do przyjęcia, mianowicie zajęcie linii kolejowej Białystok-Grajewo.

Lloyd-George jest konsekwentny. Została zadrażniona jego ambicja dyktatorska, więc musi Polskę ukarać. I kto wie, czy nie w Londynie, czy nie na podstawie tajnego porozumienia z Krasinem i Kamieniewym są kute warunki pokojowe dla Polski. Stąd też wypływają te ciągle rady przyjacielskie Lloyd-George'a.

W jego dążnościach do powszechnej pacyfikacji, która ma umożliwić spokojne trawienie wszystkich zdobytych przeladowanego żołądka angielskiego, w jego parciu ku pokojowi polsko-bolszewickiemu kosztem Polski (i dlatego jest to szczerze),

popierają Lloyd-George'a angielskie Związki robotnicze.

I Lloyd George i Labour Party argumentują jednako:

1. Bolszewija, zaczepiona przez Polskę musiała się bronić; i dlatego wolno jej nawet zdobywać Warszawę. 2. Polskiemu imperjalizmowi trzeba kres położyć.

Tak argumentują ci, którzy w minionej wojnie wszechświatowej najwięcej zdobyczy nabrali. Tak argumentują ci, którzy zapominają, że w sprawach Polski głos ma przedewszystkiem robotnik polski.

I ten robotnik, krwawiąc się dziś za Polskę, demaskuje jednocześnie obłudną w stosunku do Polski politykę Lloyd George'a.

Bo wie, że niema dziś większego na świecie nad każdego Anglika imperjalisty, bo wie, że nie istotne puczucie sprawiedliwości, nie szczerza dążność pokojowa Lloyd-Georgem kieruje, lecz obłudna chęć zagarnięcia pod wpływy angielskie kopaliń nafty w Galicji Wschodniej i wyrębów olbrzymich lasów na Białej Rusi.

Oto istotny cel polityki Lloyd George'a, szczerzanego pośrednika w krwawym sporze polsko-bolszewickim.

B. F.

Odezwa Naczelnika Państwa.

Na terenach oswobodzonych od najeźdy bolszewickiej, ogłoszono następującą odezwę:

Rząd bolszewicki załaził sporą polną naszego kraju wojskami swymi. Zasłonięty chwilowo powodzeniem, zwlekając z odpowiedzią na propozycje pokojowe polskiego rządu, parł na Warszawę hordy dzikusów w złudnej nadziei zdobycia stolicy. Nas, prawych gospodarzy na naszych ziemiach, chciał ucygnić swymi niewolnikami.

Ludu polski! Przeliczył się rozzu-chwalony wróg. Zasilone licznymi ochotnikami wojska, stojące pod moim dowództwem, w piorunowym ataku pobili nieprzyjaciela na południu i na północy i odrzuciły go od Warszawy. Rozbite i odcięte bandy bolszewickie blakają się

Obrona Włocławka.

(Północna armja bolszewicka. — Atak na Włocławek. — Dzielna obrona. — Bombardowanie. — Szkody. — W. i g. party i pościę).

(Od własnego korespondenta wojkowego „Pracy”).

Impet natarcia północnej armji bolszewickiej napędził awangardę jej aż nad Wisłę — pod Płock i Włocławek. Każdy zdawał sobie jasno sprawę z tego, czym by groziło nam sforsowanie przez najeźdźcę Wisły — dlatego też na najdalszych nawet punktach oparcia zawczasu — bo jeszcze w końcu lipca — zaczęto gotować się do obrony i powstrzymywania rozprawy rozruchanego chwilowo powodzeniem — wroga.

Najdalej na zachód zapędzili się siły bolszewickie pod Włocławek. Lecz tu już od 3-go sierpnia gotowano się do godnego przyjęcia intruzów bolszewickich.

Pierwsze podjazdy bolszewickie w okolicach Włocławka i Nieszawy ukazały się w sobotę zrana. Po południu oddziały nasze stoczyły z nimi szereg potyczek. W poniedziałek przed południem stanął wróg pod samym niemal Włocławkiem — po prawej, oczywiście, stronie Wisły. Czerwona armja tutaj składała się już nie tylko z luznych watah kawalerji, ale i z oddziałów regularnej piechoty oraz kawalerji.

Zrazu tylko Włocławek przeżył dzień trwogi. Znał, gdy zobaczył wroga tuż, tuż. Ale błyskawicznie się opamiętał i całą swą energję czynu wy dobył na obronę.

Władze wojskowe obsadziły natychmiast wszystkie pozycje nad Wisłą. Ruszyła też do okopów i policja, straż ogólna i obywatele na ochotnika. Co żyło, wzięło udział w obronie.

Jeszcze i kryją po lasach, grabią i rabując dobytek mieszkańców.

Ludu polski! Stań jak jeden mąż do walki z pierzchałym wrogiem, niech żywa noga najeźdźcy nie wyjdzie z polskiej ziemi. Za poległych w obronie Ojczyzny Ojców i Braci, za zniszczone zbiory, za zrabowane zagrody, niech karzące twoje pięści, zbrojne w widły, kosy i cepy padną na karki bolszewików. Wziętych żywcem odstawiajcie w ręce władz najbliższych wojskowych lub cywilnych. Niech wróg w odwrocie nie zazna ani chwili wytchnienia, niech zewsząd nań czycha śmierć i niewola.

Ludu polski! Do bronii!
Podpisał Piłsudski.
Warszawa, 19 sierpnia 20 r.

Kapelan-bohater.

Cieniem ks. Skorupki.

Zo szczególnem uznaniem należy podkreślić bohaterską śmierć ks. kapelana Ignacego Skorupki z 8-oj dywizji piechoty, który w stule i z krzyżem w ręku przodował atakującym oddziałom.

Kom. Sztabu Gen.
z dn. 18 sierpnia.

Rykneły działa już pod Radzyminem, Zalaśnił na niebie blask krwawy, Żona się z mężem, matka żegna z synem — Spieszą w obronie Warszawy.

Szarańcza depcze już Mazowsza łany, Stęjąc zniszczenie, pożogę... Zaliż powstały z martwych dzikie chany, By nas w niewolę wziąć srogą?

„Za nic na świecie! Wara od Macierzy. Co wolność świętą nam dała. Na wroga naprzód, hej, pułku harcerzy, A cześć wam za to i chwala!”

Tak wykrzyknawszy, ks. Skorupka bieży. Z krzyżem i bronią na wroga. Za nim drużyna niezłomnych rycerzy, Co obce im: lęk i trwoga.

Zmieciony został bolszewik w ataku, Krwią męnych ziemia oblana, A na niej leżą bez życia już znaku, Zwioki Rycerza-Kapłana.

S. Badowicz-Stephan.
Łódź, w sierpniu 1920 r.

Mieszkańki Włocławka — dzielne obywatelki Polki — donosiły pod gradem kul nieprzyjacielskich żywność do okopów, opatrzywały w ogniu walki rannych — spełniały swoją powinność patriotyczną jaknajgodniej. Cześć im za to. Niechaj świecą przykładem dla wszystkich kobiet polskich.

Główna uwaga naszych władz wojskowych skierowana była na most pontonowy przez Wisłę, który nawet w pewnym momencie został podpalony; spalili się tylko, na szczęście jednak, dwa przęsła.

Oto do okopów z dzielnymi obrońcami przekrada się kilka kobiet i dzieci. Niosą żywność i papierosy. Zdaleka głuchy huk armat i trzaski wybuchów. Tak-tak-tak — gra muzyka karabinów maszynowych. Kule świszą. Jedna potrafi o maleństwo 8-letnie i zabija na miejscu... Jedyne matczyne... Matka z oczyma pełnymi łez zabiera je i chytliwie skradzie się dalej — dalej, już jest w okopach, gdzie mąż jej stoi na straży miasta... Szloch... ale zaraz spokój. Trudno. Nie czas na rozpacz... Oto dzielna obywatelka Włocławka pani Szwankowska 36 godzin bez przerwy pełni służbę wydając żołnierzom papierosy i bulki. Firma Bartla codziennie kilka tysięcy papierosów wysyłała obrońcom, którzy na braki narzekać nie mogli. Tchużewo kryjących się po kątach, pletnowano publicznie i doraźnie.

Z ostatniej chwili.

Co mówi nasza delegacja dalej?

WARSZAWA 21 sierpnia. Wypadki jednakowoż bieżące na froncie zdają się mieć znaczny wpływ na stanowisko i zachowanie się komisarzy sowieckich czyniąc ich bardziej skłonny do dyskusji. Znamienne jest, że delegacja polska nie potwierdza odbioru depesz radiotelegraficznych wysyłanych codziennie wprost do Moskwy. Zdaje się, że pomimo kilkakrotnych wyraźnych zobowiązań rządu sowieckiego komunikacja telefoniczna naszej delegacji jest bardzo utrudniona.

Warszawa spieszy na obronę Lwowa.

(Od własnego koresp.)

WARSZAWA, 21 sierpnia. Rada Obrony Stolicy powzięła uchwałę następującą: 1) Wezwać członków batalionów ochotniczych obrony Warszawy do utworzenia hufca zbrojnego na odsiecz Lwowa; 2) wystąpić do władz wojskowych i rządu z żądaniem wysłania z Warszawy podziurów, które zawiozą bataliony ochotnicze stolicy na obronę Lwowa.

Na zebraniu członków batalionów ochotniczych wszyscy członkowie zgłosili chęć ażeby ich wysłano natychmiast na obronę Lwowa. Ochotnicy gotowi są do odmarszu i zostaną wkrótce stormowani w bataliony i w dniach najbliższych wyjadą na odpowiednie odcinki frontu.

Cały naród polski przy Naczelniku.

WARSZAWA, 21 sierpnia. (PAT.) Naczelnik Państwa otrzymał kilka depesz i listów z wyrazami hołdu i uznania, oraz zapewnieniem zupełnej

ofiarności krwi i mienia dla obrony Ojczyzny a to: od komisji poborowej i poborowych w Sandomierzu, od Sejmiku powiatowego ziemi sandomierskiej, od zebranych obywateli na wiecu w Łodzi, urządzonym przez weteranów z roku 1863, od mieszkańców gminy Zakrzów i gmin okolicznych, od Rady powiatowej w Pilźnie, od Komitetu Obrony Narodowej w Chełmie.

Powrót do odebranych ziem.

WARSZAWA 21 sierpnia (PAT.) Ministerstwo spraw wewnętrznych komunikuje, że powrót do powiatów Płońskiego, Płockiego, Pułtuskiego, Radzyńskiego, Nowomińskiego, Lubelskiego, Węgrowskiego, Sokołowskiego, Siedleckiego, Garwolińskiego, Łukowskiego i Lubartowskiego dozwolony jest bez żadnych ograniczeń.

Alumni i zakonnicy w wejsku.

KRAKÓW 21 sierpnia. (PAT.) — W charakterze ochotników żołnierzy, za zgodą władz duchownych zgłosiło się do szkoły kompanii sanitarniej w Krakowie 62 kleryków. Nadto do służby pomocniczej sanitarniej zgłosiło się 50 młodzieży zakonnej. Ochotnicy przywdziali już mundury wojskowe.

Wznowienie stosunków dyplomatycznych.

LJON, 21 sierpnia. (PAT.) Radio. Dzięki interwencji francuskiego pułkownika Tarsa, ma się udać do rządu węgierskiego rumuński minister pełnomocny dla wznowienia stosunków dyplomatycznych między Rumunią a Węgrami. Rząd węgierski wysłał zaś ze swej strony reprezentanta do Bukaresztu. Z drugiej strony dzięki interwencji francuskiej, mają być wznowione stosunki między Budapesztem a Belgradem.

Demonstracja bezrobotnych w Berlinie.

NAUBEN 21 sierpnia. (PAT.) Radio. W Berlinie w Lustgarten odbyły się demonstracje bezrobotnych. Spokój nie został zakłócony.

Więści z Warszawy.

(Od własnego koresp.)

Wykrycie skarbow na Kulówkach.

Na Nalewkach funkcjonariusze U. rzędu walki z lichwą wykryli cenne skarby składające się z złototów. Niejak Liebermann, u którego skarb ten zna-

leżono, tłumaczył się, że zostały mu one oddane na przechowanie przez uciekające z Warszawy rodziny aryjsko-tyczne. Tłumaczenie to jednak nie znajduje wiary.

S. p. Bohdan Straszewicz.

W walkach pod Ciechanowem zginął redaktor b. „Gazety Polskiej”, p. Bohdan Straszewicz.

8-kl. Wyższa Szkoła Realna z Wydziałem Handlowym Zgromadzenia Kupców m. Łodzi, Dzielna 58.

Początek roku szkolnego dnia 27 sierpnia. Opieka domowa uczniów szkoły winna złożyć w Kancelarii szkolnej, Dzielna 58, najpóźniej do dnia 28 sierpnia pisemną deklarację co do uczęszczania dzieci do szkoły w bieżącym roku szkolnym z dołączeniem Marek 1000.— na poczet pierwszej raty wpisu. Brak deklaracji pociąga za sobą wykreślenie ucznia z listy szkoły.

Zapisy do Klas: wstępnej niższej, trzeciej, czwartej i piątej, oraz warunkowo do Klas: wstępnej starszej, pierwszej i drugiej przyjmuje Kancelaria szkoły Dzielna 58, codziennie od godz. 10—1 do dnia 26 sierpnia.

Egzaminy odbędą się dnia 26, 27 i 28 sierpnia o godz. 4 po poł. w lokalu szkoły żeńskiej p. p. Półkowskiej i Macińskiej przy ulicy Wólczańskiej 55.

Dyrektor

Antoni Idzikowski.

2733—2

W 8-kl. Szkole Handlowej Żeńskiej

C. WĄSZEYŃSKIEJ, ZIELONA 15,

egzaminy dla nowostępujących rozpoczną się 26 Sierpnia.—Lekcje 30 sierpnia. 2712—2

Ważne!

„Najtańsze Żółte”

towarów
bow mkszk. prywatnem
Przedsiębiorstwie
szk. mk. 245
Miedziolam od mk. 55
na bieliznę
Półciolam od . 56
na pościel
Wielka od . 58 1/2
(w kratki i paski)
Śródkowa od . 58
na wieszaki
Cajki różn. od . 21
Ceny w metrach
i załazono
oraz Barchany, Flanele,
Purpur, Białe, Białe,
Korły, Sukno, Szewcowa,
Bostony, Podszewka Chu-
stki i Portjery.
ze sztuki i w
rozmiarach

Dzielna Nr. 34

Kurt i Dotal.

Lekarz-dentysta

P. Żytnicka

przewoźna

Konstantynowska 9.

Lekarz dentysta

Teofila Harnason

Piotrkowska 50

Przyjmuje od g. 10—2 i od 4—6

CASINO

Pierwszy raz w Łodzi. — Ostatnie 3 dni.

CASINO

„OPOWIEŚĆ COWBOYA”

Dramat w 5 wielkich aktach. W rolach głównych: ulubieniec publiczności

HARRY LIEDTKE i nowa gwiazda kinematograficzna LOO HOLL

Nad program: **Pikuś ulanem**

Farsa Warszawska.
W roli tytułowej

PIKUS-URSTEIN

Początek i przedstawienia o 3-ej po poł., ostatniego punktualnie o godz. 9.15 w.

Orkiestra pod dyрекcją p. Leona Kantora.

ODEON

Pierwszy raz w Łodzi. — Ostatnie 3 dni!

ODEON

DZIEJE PRZEMYTNICZKI (CARMEN)

Dramat w 5 aktach słynnej włoskiej fabryki „CINES”.

Początek i przedstawienia o 3-ej p. p., ostatniego o 9.15.

Do obrazów przygrywa quartett pierwszorzędných mazyków.

Rozpoczęcie egzaminów w polskich szkołach średnich.

Nazwa szkoły	Adres Szkoły	Godz. przyjęć	Początek egzaminów
8-o kl. Gimnazjum Heleny Miklaszewskiej	ul. Sienkiewicza Nr. 61	5—7 wiecz.	26 sierpnia o godz. 8 i pół
8-o kl. gimnazjum im. Bl. Orzeszkowej	Aleje Kościuszki Nr. 21	10—1	26 sierpnia o godz. 8 i pół
Państwowa Szkoła Handlowa Żeńska	ul. Cegielniana Nr. 70	10—1	początek lekcji 26 sierpnia o godz. 8
8-o kl. gimnazjum Z. Petkowskiej i W. Macińskiej	ul. Wólczańska Nr. 55	11—2	26 sierpnia o godz. 9
8-o kl. gimnazjum Janiny Prysewiczówny	ul. Sienkiewicza Nr. 35	1—3	26 sierpnia o godz. 9
8-o kl. gimnazjum Stanisławy Rajskiej	ul. Sienkiewicza Nr. 87	8—10	26 sierpnia o godz. 9
8-o kl. gimnazjum Lucyny Stennickiej	ul. Piotrkowska Nr. 157	10—2	26 sierpnia o godz. 9
8-o kl. gimnazjum B. Sobolewskiej	ul. Długa Nr. 90	10—1	26 sierpnia o godz. 9
8-o kl. Szkoła Handlowa Żeńska C. Waszezyńskiej	ul. Zielona Nr. 16	10—12	26 sierpnia o godz. 9
Progimnazjum H. Cholewickiej	ul. Piotrkowska Nr. 120	od 24 sierpnia o godz. 10—5	29 sierpnia o godz. 9
Progimnazjum M. Hansenówny	ul. Piotrkowska Nr. 209	10—12	26 sierpnia o godz. 9
Gimnazjum Państwowe im. M. Kopernika	ul. Nowo-Cegielniana Nr. 9	11—1	26 sierpnia o godz. 8 i pół
Szkoła Realna z Wydz. Handlowym Zgrom. Kupców m. Łodzi	ul. Dzielna Nr. 58	11—2	w gmachu gimnazjum żeńskiego ul. Wólczańska 55 26 sierpnia o godz. 4 po poł.
Szkoła Realna T. P. Śr. W. H. Dyr. K. Wiśniewski	ul. Dzielna Nr. 50a	10—12	W lokalu gimn. K. Tomaszewskiego Ogrodowa 26 26 sierpnia o godz. 2
Gimnazjum Miejskie	ul. Sienkiewicza Nr. 44	10—12	26 sierpnia
Gimnazjum B. Brauna	ul. Dzielna Nr. 51	23 i 24 sierpnia 9—12	w gmachu gimnazjum Magaliowej Wschodnia 62 26 sierpnia o godz. 2 po poł.
Gimnazjum Tow. Oświata	ul. Placowa Nr. 13	10 i pół—1	26 sierpnia
Gimnazjum K. Tomaszewskiego	ul. Ogrodowa Nr. 26	10—12	24 sierpnia
Gimnazjum A. Zimowskiego	ul. Targowa Nr. 63	10—1	26 sierpnia o godz. 9
6 kl. Szkoła Handlowa T-wa Szerzenia Wiedzy Handlowej	ul. Długa Nr. 45	10—12	26 sierpnia o godz. 9
Szkoła koedukacyjna M. Zarzyckiej	ul. Sienkiewicza Nr. 81	9—12	26 sierpnia

Wspierajcie Czerwony Krzyż
Składajcie ofiary! Kupujcie znaczki!
 Ufundowanie łożka własnego imienia—8000 mk.
 Utrzymanie łożka własnego imienia—500 mk. tygodniowo.
 Składki członkowskie od 6 mk. Członkowie wieczysti—1000 marek.
 Od dnia 1 lipca wpłynęły następujące znaczniejsze ofiary:

- 1) Związek Przem. Włók. w P. P. 500,000 mk.
- 2) K. Scheibler T. A. 100,000 mk. — 3) Bank dla Handlu i Przem. 10,000 mk. — 4) Stow. Rolnicze 10,000 mk. — 5) Bieliński i S-ka D. H. 20,000 mk.
- 6) Złóż. w Urz. Walki z L. i Sp. 13,435 mk. — 7) L. Spiess i Syn (zebr. przy sprzed. sachar.) 19,177 mk. — 8) Dyr. Zand 1,000 mk. — 9) Zebr. na wiecu młodz. d. 8/7 3,814.15 mk. — 10) Jen. Olszewski, złóż. do jego dysp. przez prez. Augustynowicza 9,000 mk. — 11) Złóż. w admin. „Pracy” 9,408.75 mk.
- 12) Lissner B. 1,000 mk. — 13) Złóż. w admin. „Rozwoju” 13,973.50 mk. — 14) Łódzka Sp. Akc. Ubezpiecz. „Pax” 5,000 mk. — 15) Polski Sklep. Sp. „Feliks” w Widzewie 1,000 mk. — 16) Stow. Majstrów i Rob. mówiąc. po niem. 2,319.25 mk. — 17) Złóż. w admin. „Głosu Polskiego” 1,007 mk. — 18) Gmina Brójce 2,592.30 mk. — 19) Zebr. przez nadzorcę sanit. w Chojnach 1,041 mk. — 20) Hamburg St. 1,000 mk. — 21) Jakóbowski H. 2,000 mk. — 22) Markus Kon T. A. 3,000 mk. — 23) Z puszek wpłynęło 21,387.77 mk.

2732—1

KASETY oraz wszelkie materiały piśmienne dla młodzieży szkolnej po cenach zniżonych.

Dla zrzesseń i kooperatyw odpowiedni rabat.
A. U. LUKSENBERG, Łódź, Piotrkowska Nr. 31. 47—2

P. P. Kupcy i polowcy!
Sklad Cygar i Wyrobów TYTONIOWYCH
Stefana LEWANDOWSKIEGO
 Łódź, Sienkiewicza 48, róg Nawrot dawnej Piotrkowska 21.
 Polowa wielki wybór tytoniu, cygar, papierosów, gnia pierwowzorowanych fabryk oraz wszelkie towary wchodzące w zakres branży tytoniowej.

Dobra Rada!
Ważne dla Pań!
 Ceny zniżone. — Korzystajcie z okazji
Są do nabycia:
Białe towary z bielizną i pościel, fabryki Włocławskiej i in. firm: Batysty, Etaminy, Surówka, Czysta, Pieluska.
 UWAGA: Romantyczne rezerwy oraz Domowe i Miejskie ubrania, Kostjomy, Płaszczki, Sakajki, Białki i Dzielne ubiory.
M. BRYL, Piotrkowska 56.
 Taniej niż wszędzie!

8-mio kl. Państwowe Gimnazjum Żeńskie
 Zapisy do klasy I, II, III i IV codziennie od godz. 1—2.
Sienkiewicza Nr. 35. 2714—2

Tow. Akc. Handlowo-Przemysłowa
„L. J. BORKOWSKI”
 ODDZIAŁ w ŁÓDZI. Sklep: Piotrkowska 42, tel. 84.
 POSIADA NA SKŁADZIE:
Podkowy, Haele, Hufalo.

6-o klas. Szkoła Handlowa Łódzkiego Towarzystwa Szerzenia Wiedzy Handlowej ul. Gdańska (Bługa) 45.
 zawiadamia, że egzaminy wstępne i poprawkowe rozpoczną się we wtorek 24 sierpnia, lekcje zaś w poniedziałek 30 sierpnia r. b.
 Podania przyjmuje kancelaria Szkoły codziennie od godz. 10 do 1-ej w południe.
 Absolwenci Szkoły korzystają z praw narówni z wychowankami szkół państwowych.
 Dyrektor Szkoły: **Roman Tułin.**

Ważne dla klasy rolniczej!
 Nowootworzony skład towarów manufakturowych
JÓZEFA ROWIŃSKIEGO i S-ki
 Łódź, ul. Piotrkowska 207.
 Poleca różne towary manufakturowe i chustki po tanich cenach.
 Sprzedaż detaliczna po cenach hurtowych.

LECZNICA
 Zgierska 17.
 Przyjmie się codziennie od 10—11 choroby oczu; od 11—12 choroby wewnętrzne i nowotwory; od 12—1 choroby kobiece i akuszerię; od 2—3 choroby skórne i weneryczne; od 3—4 choroby chirurgiczne; od 4—5 choroby dziecięce; od 5—6 choroby gardła, nosa i uszu; od 6—7 choroby nerwowe i płuc.
 Wizyta 15 marek.
 W aptekach znaczny rabat. Na żądanie składają się wizyty po medale. Srebrne i złote odcienie od 4—5 po poł.

A. A. A. Szkoła kroju i szycia Dyplom
 na Uczeń Państwowej Akademii Kroju, Apolonij Koryciński Łódź, Piotrkowska 154. Nauka kroju, szycia, prawnosna i modelowania za płać od mk. 30 m. Uszenie otrzymują świadectwa. Zapisy od 10—1. Sprzedaż fascynów papierowych. 1843—1

A.A.A. Taniej niż wszędzie
 Resztli ze statk różnych towarów lokalowych. Kiliński (Widzewska 40), m. 10. Ważne dla wracających z Ukrainy i Rosji. Handlującym kooperatywom i spółkom rolniczym rabat. 2052—10

A. Kuszerka Golańska przyjmuje zamówienia ul. Kilińskiego 152.

Dak Joet zagubił paszport rosyjski, wydany w gminie Bogusławice. 2581—3

Grochman Emmel zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 2734—8

Jachimowicz Teresa zagubiła dowód osobisty, wydany w Górze Pabianickiej. 2741—3

Jeżak Bartłomiej poszukiwa swą żonę Władysława Jeżak z domu Gruszczyńskiej, która zginęła podczas jego pobytu w niewoli niemieckiej. Ktoś wie o niej, proszę zawiadomić J. Leszczyńskiego, ul. Długa 140.

Jendrzeczek Jakób zagubił paszport niemiecki, wydany w gminie Dobry. 2718—3

Kupię dom w Śródmieściu do miliona marek. Oferty za pośrednictwem „Pracy”.
Kolc Anna zagubiła paszport rosyjski, wydany w Trzebieńcu.

Kozłak Wojciech zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi i 150 marek. 2743—3

Kupuję wycieczki, odpadki od włosów, płacę dobre ceny.
A. Wiener, Nowo-Cegielniana 7. 2703—10

500 marek nagrody. Zagubiono portmonek z obraceką i sygnet z monogramem S. M. Łaskawy znalazła zechce oddać do administracji „Pracy”.

Kowalska Katarzyna zagubiła książkę węglową, wydaną w magistracie. 2740—1

Marcin Jan zagubił legitymację chł. b. w. wydaną w Komitacie. 2740—2

Oleńczak Natalia zagubiła paszport niemiecki, wydany w gminie Poddębice, pow. Łęczycki. 2740—3

Podawaczka (kucharka) rutynowa, potrzebna, Piotrkowska 53 lewa oficyna i p. 2740—1

Poszukiwana służąca do prowadzenia samodzielnego gospodarstwa, ul. Piotrkowska 269 — Skład apteczny. 2741—2

Rachwicz Franciszek i Franciszka zagubili dowody tymczasowe, wydane w Pabianicach, oraz zaświadczenie inwalidzkie i inne dowody wojskowe. 2744—1

Rataj Leokadia zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 2745—3

Rakowicz Mieczysław, Wanda i Hieronima zagubili paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 2745—9

Rzemiński T-wo Polycyzowa Oszczędnościowe, Sienkiewicza 40 wydaje pożyczki swym członkom, przyjmuje wkłady na oszczędność, biuro czynne od 9 do 2 po poł.; i wtorki, czwartki i soboty od 5 do 7 wieczór.

Sprzedam restaurację II rzędnej w Śródmieściu, Władomysł Targowa 17. m. 16. od 5 do 6 po poł. 2745—1

Serocyński Józef zagubił zaświadczenie demobilizacyjne, wydane w Sienkiewicach. 2745—3

Stasiak Bolesław zagubił kartę rejestracyjną, wydaną w Łodzi. 2745—3

Sałkowska Marta zagubiła paszport polski, wydany w Łodzi. 2745—3

Swarbomkiewicz Maria zagubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 2745—8

Ubrania

200 mk. od 1650 marek, dziecinne od 200 mk., palta chłopskie i panieńskie od 425 mk. ubrania ze sztucznej tkaniny 60, obuwie, kurki, spodnie, koszule, kalesony, towary lokalowe na taniej poleca chrześcijańska składnia towarowa pod firmą „Jarmark Łódzki”, Piotrkowska 44, I piętro, front. 2517—5

500 marek nagrody. Zagubiono portmonek z obraceką i sygnet z monogramem S. M. Łaskawy znalazła zechce oddać do administracji „Pracy”.

Dnia 15 b. m. zginął śmiercią walecznych w obronie Warszawy przed dziczą bolszewicką, pod Radzyminem, w kwiecie wieku licząc lat 23

ś. † p.

BENEDYKT PĘCZKOWSKI

podporucznik i dowódca VI komp. 28 pułku Strzelców Kaniowskich.

Cześć jego pamięci!

Pogrzeb odbędzie się dziś dnia 22 b. m. o godz. 4 po poł. z kościoła św. Krzyża na stary cmentarz katolicki. O smutnym tym obrzędzie zawiadamiają krewnych, przyjaciół i znajomych

Ojciec, matka, siostra, brat i narzeczona.

W poniedziałek, dn. 23 sierpnia r. b. o godz. 10 i pół rano odbędzie się w kościele św. Krzyża nabożeństwo żałobne za spokój duszy

ś. † p.

Ks. Ignacego Skorupki

Kapelana-pohotnika Wojsk Polskich
Orłenka-Założyciela pierwszego Prezesa Zarządu i Orłenka Honorowego T-wa „Oświata” w Łodzi,

poległego bohaterską śmiercią w obronie Warszawy i Polski w dniu 16 sierpnia.

Zarząd T-wa „Oświata”.

Na Górnym Śląsku.

Echa zaburzeń na Górnym Śląsku.

NAUEN, 20 sierpnia (PAT). Radjo. Według doniesień francuskiej komendy w Koenigshütte na Górnym Śląsku, oświadczył wyraźnie gen. Lerond, że w pierwszej linii obowiązkiem wojsk francuskich jest utrzymanie spokoju i porządku na tych terytorjach. Wobec tego będzie on równomiernie postępował co do wszelkich zaburzeń, tak ze strony niemieckiej, jak i polskiej. Według rozkazu komisji sojuszniczej mają być pociągami ciężarowymi przewożone wojska francuskie do Laurahette i Bogusie, jako też do innych miejscowości, w których są zaburzenia.

Samobrona ludności polskiej na Górnym Śląsku.

SOSNOWIEC, 21 sierpnia. Jak donoszą z Szopienic żywiłowy ruch polski na Górnym Śląsku skierowany przeciwko ciemierzcom niemieckim zatacza coraz szersze kręgi. Do szeregów walczących z Niemcami spieszą starcy, dzieci i kobiety, broniąc się w ten sposób rozpaczliwy przed napadami Niemców, których prowokacja mająca na celu wywołanie powstania na Górnym Śląsku, spowodowała w ludzie polskim obudzenie się instynktu narodowego i niepomaganą żądzę zrzucenia jarzma niemieckiego.

Stanowcza postawa francuzów.

NAUEN, 20 sierpnia (PAT). Radjo. Przedstawiciel międzysojuszniczej komi-

sji w Katowicach zerwał rokowania i przedstawicielami Związków zawodowych po odrzuceniu ich żądań o zamianę wojsk francuskich przez wojska włoskie. Zagroził on aresztowaniem przywódców Związków robotniczych, jeżeli spókoj nie będzie zachowany. Patrole wojskowe przechodzą ulicami.

Skandaliczna umowa.

(Od własnego koresp.).

BERLIN 21 sierpnia. „Berliner Tageblatt” donosi, że w Opolu odbyły się narady przedstawicieli rządu niemieckiego z przedstawicielem Komisji międzysojuszniczej. Rezultatem tych narad było spisanie umowy, na której mocy przez tereny plebiscytowe nie mogą być transportowane do Polski wojska, amunicja lub materiały wojenne. Gdyby oddziały wojskowe którekolwiek z kombatanów przekroczyły granicę terenu plebiscytowego, będą niezwłocznie rozbrojone i internowane.

Cierpliwość francuska dobiega końca.

LJON, 21 sierpnia (PAT). Radjo. Gen. Gattay, zebrawszy reprezentantów oświadczył im w słowach nader energicznych co następuje: U narodów cywilizowanych obywatele są obowiązani do wykonywania zobowiązań swych reprezentantów. Tutaj od sześciu miesięcy niewidzimy, żeby dotrzymano słowa, które reprezentanci dali w imieniu obywateli. Cierpliwość nasza dobiega końca, następstwem czego jest, że przedsięwzięliśmy jaknajenergiczniejsze kroki. Uważam za wskazane zwrócić waszą uwagę na konsekwencje, jakie to pociągnąć może tak dla Was, jak dla waszych rodzin i waszego kraju.

Pogrom oddziałów jazdy Budiennego pod Lwowem.

LWOW 21 sierpnia. (PAT). — „Gazeta Lwowska” donosi: Z frontu w obszarze rejonu miasta Lwowa nadeszły dziś pomyślne naogół wiadomości. Kawalerja Budiennego która nie licząc się z ogromnymi stratami, jakie poniosła, napadła na nasze pozycje i została odparta ogniem karabinów maszynowych. Podnieść należy doniosłą działalność naszej kawalerji, która w brawurowej szarży wyjechała na przeciw atakujących dwóch szwadronów. Uderzenie szarży naszych oddziałów było tak silne, że nieprzyjacielskie szwadrony zostały doszczętnie zniszczone.

W innym miejscu nasze bataljony piechoty w nocnym wypadzie zaatakowały większe oddziały jazdy nieprzyjacielskiej. Około 300 koni w tem 48 osiodłanych, karabiny maszynowe i sztandar brygady bolszewickiej wpadły w nasze ręce. Budienny, który otrzymał rozkaz zajęcia Lwowa dnia 17 bm. poniósł przez dwa dni następne i dziś ciężkie straty.

Echa klęski bolszewików pod Lwowem.

KRAKÓW, 21 sierpnia. (PAT). „Czas” donosi ze Lwowa: Po oneg-

dajszej chwilowej depresji Lwów odzyskał wczoraj spokój. Z blizkiego frontu nadeszły wiadomości o pomyślnym rozwoju naszej akcji. Między Żółtancami, Mikułowcami i Kulikowem nasze wojska rozgromiły i zniosły doszczętnie 14 dywizję bolszewicką i czwartą brygadę Budiennego. Straty bolszewickie są ogromne. Równocześnie pod Mikołajowem odrzucono 8 dywizję gen. Baktyra. W pierwszych walkach odznaczyła się pierwsza dywizja naszej jazdy, oraz 14 i 54 pułk piechoty. W walce zaś pod Mikołajowem wyróżnił się jeden bataljon 19 pułku piechoty pod dowództwem kapitana Zygałowicza.

Ruch floty francuskiej w kierunku Gdańska.

GDANSK, 21 sierpnia (PAT). „Danziger Nachsten Nachrichten” przytacza wiadomość zaczerpniętą z „Matina”, że pancerniki francuskie Gedant i Marseille, zaopatrzone w prowianty na trzy miesiące, opuściły port udając się w kierunku północnym.

„Matia” sądzi, że jest rzeczą słuszną ażeby w Gdańsku, gdzie się wyładowywały środki żywności dla Polski, flaga nasza miała swoich przedstawicieli. Dziennik sądzi, że krążowniki francuskie niedługo będą samotne, gdyż amerykański krążownik jest w drodze do Gdańska.

Wiadomości bieżące. Kalendarzyk.

22

Niedziela

Dziś Jacka
Jutro Filipa
Wschód słońca, 4 m. 55
Zachód „ 7 m. 09
Wschód księżyca 2 m. 32
Zachód „ 11 m. 01

Z życia organizacji N. P. R.

Enożność! Dzielnica Górna

zwoluje zebranie wszystkich dziesiątników i przedstawicieli z fabryk na poniedziałek 23 sierpnia, na godz. 7 wiecz. w Klubie przy ul. Kątnej 2. Sprawy ważne.

Z miasta.

O ciepłą odzież dla wojska.

Komisarz Rządu na m. Łódź wydał rozporządzenie dotyczące składania deklaracji o przedmiotach niezbędnych dla zaopatrzenia armji w odzież, jako to: ciepłe bielizno, bawełnie, wełnie i przędzy.

Deklaracje o posiadaniu powyższych przedmiotów należy złożyć do Komisarjatu Rządu na m. Łódź, Al. Kościuszki 1, pokój 8, pod skutkami prawa do dnia 27 sierpnia r. b.

Deklaracje można otrzymać w Komisarjacie Rządu na m. Łódź w godz. urzędowych, pokój 7. (k)

Z Rady Miejskiej.

47 (II sesji) posiedzenie Rady Miejskiej odbędzie się we wtorek.

Nabożeństwo za poległych bohaterów.

W dn. 26 b. m. o godz. 10 rano, w kościele Sw. Krzyża odbędzie się nabożeństwo żałobne za dusze bohaterów, poległych w walce o niepodległość Polski.

Na nabożeństwo to zapraszają pracownicy „Łódzkiego Oddziału Tow. Elektrycznego Oświeślenia z 1886 r.”

Z Tow. Opieki nad Żołnierzem-Uzdrowieńcom.

Dziś w niedzielę o godz. 4 po poł. w sali Giełdy (Piotrkowska 96), odbędzie się pierwsze walne zgromadzenie.

Z Państwowej Szkoły Kupieckiej.

Egzaminy dla nowowstępujących uczniów już się rozpoczęły. Lekcje rozpoczyna się dn. 29 sierpnia. Wskazują w szkole następujące posady: nauczycieli

arytmetyki, rysunków, kaligrafji i sekretarza. Kandydaci winni się zgłaszać do kancelarji szkoły przy ul. Księży Młyn 13, róg Przedzalananej.

Z Wyższej Szkoły Realnej.

Dyrekcja Szkoły Realnej Zgromadzenia Kupców m. Łodzi, pomimo zajęcia gmachu postanowiła uruchomić Szkołę w normalnym terminie. Rok szkolny rozpocznie się dn. 27 bm. Tak lekcje, jak i egzaminy odbywać się będą w godzinach popołudniowych w lokalu Gimnazjum filologicznego pp. Pętkowskiej i i Macińskiej przy ulicy Wólczańskiej Nr. 56.

Kancelarja szkolna czynna jest codziennie w gmachu szkolnym przy ul. Dzielnej 58.

Piękny czyn dzieci.

Jak dalece posunięta jest miłość dla obrońców Ojczyzny niech posłuży fakt następujący: Dzieci szkół miejskich, które zostały na czas letnich wyczasów przeznaczone na półkolonie letnie, na skutek przedłożenia higienistek czuwających nad nimi, postanowiły cukier z jednorazowej racji przeznaczyć dla herbarciarni żołnierskiej na dworcu Kaliskim.

Osiągnięto stąd 50 funtów cukru, który został przeznaczony w myśl ofiarodawców. Złiste wzruszająco piękny czyn.

Komunikaty.

Z ochrony im. J. Kilińskiego na Bałutach.

Zapisy dzieci biednych rodziców z Bałut—do ochrony im. J. Kilińskiego ul. Ciemna 76—odbywać się będą codziennie u przewodniczącego ochrony p. A. Kupkego ul. Brzezińska 56.

Pierwszeństwo przysługuje tym dzieciom, ojcowie których wstąpili do armji czynnej jako ochotnicy.

Zarząd Tow. muz. śpiew. im. Ign. Paderewskiego.

Z parku Wenecja

Dziś w teatrze letnim odegranem będzie „Ich czworo” (tragedja ludzi głupich) w 3 aktach z prologiem Zapoiskiej „Legjoniści. 1863 roku” dramat.

Wejście 4 mk., wojskowi 2 mk., 10 proc. na żołnierza polskiego.

Komunikat.

Niniejszym komunikuję Sz. Kolegom P. Z. Z. Szewców i Kamaszników, że założyliśmy pracownię obuwniczą przy ul. Przejazd Nr. 58 i uprzejmie prosimy o zgłaszanie się do pracy pod wskazanym adresem.

Za zarząd LEON MAJEWSKI.

Oto gdzieindziej uczenia miejscowego gimnazjum p. Jankowska, panią 17-letnią, pod gradem kul spełnia bez przerwy w najkrzytyczniejszych chwilach swój obowiązek sanitariuszki. Aż nagle odłamkiem granatu zostaje ciężko ranna. Zgruchotaną ma nogę i okaleczone ramię. Przenoszą ją żołnierze do lazaretu — w czasie opatrunku zachowuje całkowitą przytomność i rozmawia z żołnierzami. Podobnie zachowuje się podczas operacji odjęcia nogi... Co za wspaniałe dowód poświęcenia! Świeć przykładem — dostojna w swym patriotyzmie i ofiarności — dziewczyno wrocławska — wszystkim swym rówieśnikom polskim!

Albo inny jeszcze wypadek: Dwóch ochotników za dnia wysiada na łódki i przepławia się przez Wisłę. Zauważyli ich kozacy... zauważyli, ale oni dają im znaki, że mają jakiś pilny interes, krzyczą po rosyjsku i kozaków wzięli „na kawał”. Puszczeni — w odpowiedniej chwili rzucają się na obsługę karabinu maszynowego, zabijają dwóch bolszewików, pozostali pierzcha, a nasze zuchy zabierają „maszynkę” do łódki i wracają do swoich... Bolszewicy się spostrzęgli, biją do nich, ale napróżno... Dzielną Włocławek...

Wróg podszedłszy do miasta — zaczął zaraz bombardowanie. Od południa w poniedziałek bili z dział, ustawionych w lasach naprzeciwko szpitala Dolnego. W ciągu kilku pierwszych godzin padło na miasto około 1,000 pocisków, które

wyrzadzili poważne szkody w śródmieściu. A potem tłukli tak do 19-go, do czwartku, do południa, z małymi przerwami, przeważnie jednak chaotycznie. Pierwszą ofiarą bombardowania stał się pałac biskupi — trafiony w kilku miejscach — stanął w płomieniach. Podobny los spotkał cały szereg małych domków na Powiślu. Następnie uciertała katedra. Tak, jakby bolszewicy specjalnie uwzięli się na wszystko, co ma związek z religią. Kilka pocisków uszkodziło wewnątrz wielki krzyż i kilka figur. Jeden z pocisków uderzył w ścianę od strony Wisły i częściowo ją zdemolował. Innych gmachów też nanieszono wiele. Ofiary w ludziach były nieznaczące, na szczęście.

Noc z 18 na 19 była przełomową... 19 bm. bolszewicy, zaatakowani przez nasze podjazdy, przeprowadzone na prawy brzeg Wisły — rozpoczęli szybką ucieczkę. Jeszcze w południe rzucili kilka pocisków i rozpoczęli odwrot... Dziś już przemienił się on w ucieczkę niemal. Kontratacja nasza już w pełnym toku. Wróg kilkadziesiąt kilometrów za miastem — coraz dalej — dalej. Włocławek może być spokojny...

Oddziały wojskowe pod Włocławkiem walczyły nadzwyczaj dzielnie. Pojedynczy żołnierze i oficerowie potykali się z wrogiem jak lwy. M. in. brał udział w walkach o obronę Włocławka — poseł na Sejm kapitan Moraczewski. J. W.

Szlakiem uciekających bolszewików.

Ody bolszewicy byli pod samą Warszawą, w nocy z 15 na 16 sierpnia, z niedzielą na poniedziałek, wojska bolszewickie znalazły się na chwilę o 15 wiorst od Warszawy w kierunku od Radzyna i zostały odparte w sposób bardzo piękny i godny trwałej pamięci.

Radzyna był 15 sierpnia w ręku wojsk czerwonych. Główną drogę Radzyna — Warszawa ostaniała XIX dywizja, litewsko-białoruska, ustawiła na krawędzi lasu od Nadmy do Stupna. Nicco w tyle, na lewym skrzydle tej dywizji, w okolicy Aleksandrowa, stał wysłany tam dla styczności batalion XIX dywizji jenerała Żeligowskiego, działający w Jablonnej, pod dowództwem porucznika Pogonowskiego.

Miedzy Stupnem a Benjaminowem, na przestrzeni bez jakiegokolwiek głównej drogi, wytworzyła się w ciągu zaciętych walk, jakie tam się toczyły, przerwa. I oto bolszewicy, omijając drogę główną Radzyna-Warszawa, wpakowali się tam właśnie. W nocy z 15 na 16 zajęli Wólkę Radzymińską, Nieporęt, Izabelin, Aleksandrów, Kąty Węgierskie. I znaleźli się w ten sposób o 15 wiorst od Warszawy.

Tam stał batalion pod porucznikiem Pogonowskim. On ich pierwszy zatrzymał. Porucznik Pogonowski, czujny jak żółw, posyłał strzały na północ od swego stanowiska tam gdzie dziura pchała się bolszewicy, zrobił to, co w takim wypadku robi dobry żołnierz: poszedł w kierunku na strzał, aby nawiązać styczność z nieprzyjacielem, padł sam w nierównej walce, ale swoje zrobił, bo złapał niebezpieczny ruch w najlepszej chwili.

I oto co wówczas robi jenerał Haller, zawiadomiony o posuwaniu się dużej siły bolszewickiej po tych bezdrożach, w niewatpiewnym kierunku i w niewatpiewnych zamarach. W nocy natychmiast zabiera wszystkie, jakie tylko są, warszawskie autobusy i posyła je jenerałowi Żeligowskiemu z rozkazem uderzenia z boku, od Jablonnej, na siły bolszewickie.

Dywizja generała Żeligowskiego uderzyła i zepchnęła dywizję nieprzyjacielską na Radzyna i na leżące nieco dalej na północ Mokre: próba przedarcia się na Pragę była udaremniiona.

Następnie zas wojska nasze, udaremniwszy zamysł nieprzyjacielski, wyzyskały należycie porażkę. Część dywizji jenerała Żeligowskiego wzięła Mokre, gdzie w zaciętej walce na białą broń padł dowódca pułku major Walter. Druga część tej dywizji, mianowicie bataliony pułkownika Jacynika przyłączyły się do uderzenia dywizji litewsko-białoruskiej na Radzyna, który również wzięto.

Od chwili tego najdalszego zapędzenia się bolszewików pod Warszawą, pochwytena przez nasze dowództwo ich

uderzenia, zaczął się nasz stanowczy pochód naprzód.

Analogie.

Na ile opowiadań o wypadkach w nocy z 15 na 16 sierpnia pod Warszawą „Rzeczpo polityka” przypomina stan rzeczy pod Paryżem 6 września 1914 r. To co się u nas stało obecnie jest w wielkim zmniejszeniu powtórzeniem tamtych sławnych działań. Zmniejszenie zaś wynika stąd, że wówczas stało przeciw sobie na froncie po półtora miliona ludzi i że naszym dywizjom odpowiadała tamte armie.

Otoż, jak u nas między dywizją XIX litewsko-białoruską a dywizją X Żeligowskiego, tak tam, w pobliżu Paryża, między armją generała French'a, która stała na wschód od miasta, a armją generała Maunoury, która stała na północnym wschodzie, walczyła się niemiecka armja gen. Klucka. I wówczas to ukazała się w codziennym sprawozdaniu wojennym niemieckim wiadomość, że jazda tej armji podjechała w pobliże Paryża. General Gallieni przesłał wszystkie samochody paryskie z posiłkami i generał Maunoury z boku uderzył w wojsko Klucka. Uderzenie na Paryż, podjęte również w myśli odcięcia wszystkich wojsk od stolicy i zamknięcie im odwrotu, nie powiodło się i odtąd zaczął się odwrot z nad Marny.

„W oswobodzonym Mińsku Mazowieckim“.

Jeden z korespondentów wojennych opisuje zajęcie Mińska Mazowieckiego przez nasze wojska. Entuzjazm był niesłychany, ulice przepelnione ludnością, deszcz kwiatów zasypywał maszerujące szeregi. Żołnierzom brakło kleszeni na ładowanie papierosów, owoców i innych smakołyków, którymi ich zarzucano. Tworzyły się wózek, zapatrzone w wojsko, w oczach lzy. Na ulicach pełnia już słońca straż obywatelska, a panie mieszkowe otworzyły kantyny, w których drzącymi ze wzruszenia rękami podawały żołnierzom całunb miesiwo i mleko.

Panie Michale!

Móvilen Ci już chyba sto razy, że trzeba mieć zawsze i serce gorące i rozum trzeźwy. Ale Ciebie nie wiem ile razy trzeba mówić, żebyś już wreszcie otrzębiał. Ty zawsze jesteś albo oszołomiony, jakby Cię kto na sto koni posadził, albo struty i niemrawy, jakby Cię pies wypluł. Tfu do licha! Kiedyż nauczysz się trzymać klepek Twej głowy w porządku i patrzeć na rzeczy bez wpadania z jednej skrajności w drugą. Połącz, Bracie, koniecznie serce gorące z trzeźwym rozumem, bo inaczej zginięsz kiedy marnie, jak mucha w mazi. Czasu są poważne i w radości czy smutku, należy dostroić do nich i serce i rozum.

Akcja pomocy dla Czerwonego Krzyża.

(k) Oddział Łódzki Tow. Czerwonego Krzyża powołał do życia sekcję finansową, mającą na celu przysporzenie tej tak bardzo potrzebnej i doniosłej instytucji regularnych dochodów, na podstawie których byłaby w stanie należycie rozwijać swą owocną działalność i ustalić swój budżet.

Największą wagę sekcja przywiązuje do akcji samoopodatkowania się członków wszelkich zrzeszeń i korporacji. Związek przemysłowy żywo zareagował na rzucone hasło i opodatkował swych członków w sposób wydatny. Związek Przemysłu Włókienniczego w P. P. wpłacił już z tego tytułu za miesiąc 500,000 mk.

Stow. Polekich Kupców i Przemysłowców Chrześcijańskich zobowiązało wszystkich zrzeszonych do zapisania się w poczet członków wleczystych. Żywić należy nadzieję, że wszystkie inne związki i stowarzyszenia pójdą za dobrym przykładem.

Związek Zaw. Robotnicze podjęły chlubną inicjatywę agitowania wśród robotników poszczególnych fabryk, by składali się na utrzymanie jednego lub więcej łóżek w szpitalach Czerwonego Krzyża.

Związki przemysłowe włókiennicze wydały hasło pobierania od klientów swych pół pro mille od każdego rachunku. Banki podjęły akcję w tym samym kierunku.

W najbliższym czasie ukaza się w obiegu znaczki dla nalepiania na listach i kopertach oraz na paczkach, wydawanych przez sklepy detaliczne. Projektuje się, by każdy sklep łódzki obowiązkowo nalepiał znaczek 50 fen. na każdą paczkę wartości po nad 10 mk. i 1 mk. na paczkę wartości po nad 50 mk., oraz 1 mk. od każdych dalszych 100 mk. wartości.

Żaden sklep łódzki nie powinien uchylić się od tego obywatelskiego obowiązku, któremu publiczność kupująca podda się bez szemrania.

Każdy dobrze myślący obywatel winien na swoją rękę prowadzić agitację na rzecz Czerwonego Krzyża.

Z kroniki Straży Obywatelskiej.

Dzisiaj o godzinie 11 rano odbędzie się zbiórka wszystkich bez wyjątku ochotników, zapisanych w Biurach Zaciągowych Straży Obywatelskiej, oraz ochotników, objętych wykazami wszelkich zrzeszeń. Wszyscy zatem ochotnicy S. O. winni stawić się przy Wodnym Kłynie (Park Zróżlika) o wymienionej godzinie. Tutaj rozdane będą opaski, po czym odbędzie się pochód.

W poniedziałek, dnia 28 sierpnia r. b. w lokalu „Sokola” przy ul. Nawrot 23 odbędą się dwa zebrania dla pracowników tramwajowych, członków Straży Obywatelskiej na m. Łódź. Pierwsze zebranie o godz. 9 rano i II-gie o godz. 5 po poł. Upraszają się o gromadną i punktualną przybycie.

Komenda S. O. na m. Łódź zawiadamia ochotników, zapisanych w Biurze Zaciągowym przy Alei Kościuski 21, że w poniedziałek, dn. 23 sierpnia r. b. w godzinach od 10 do 1-ej i od 5 do 8-ej wiecz. urzędować będzie Komisja Kwalifikacyjna w lokalu tegoż Biura. Wszyscy wymienieni wyżej ochotnicy winni stanąć przed rzeczoną Komisją, zaświadczenia bowiem bez adnotacji tej Komisji nie będą miały znaczenia.

Uniewinnienie porucznika Wąsowicza.

(o) Wczoraj sąd wojskowy o godz. 5 i pół ogłosił wyrok w sprawie por. Wąsowicza, oraz dwóch jego byłych podkomendnych szeregowych łódzkiej powiatowej Komendy uzupełnień Friczego i Prokopiewskiego. Podprokurator kap. Duszyński rzekł się oskarżenia co do por. Wąsowicza.

Wyrok zapadł co do wszystkich podślanych uniewinniający.

Głosy publiczności.

... a przede wszystkim wyslij swoich synów do armji, nie czekając poboru.

W. Cz.

(Rozwój Nr. 218 z d. 20-8).

Piękne słowa! Szkoda tylko, że autor nie spełnia tego w swojej rodzinie, powiedział mi bowiem, że syn p. W. Cz., młody i silny człowiek, dotychczas buja po Łodzi w stanie cywilnym, zamiast bronić od 2 lub 3 tygodni niepodległości naszej drogiej Ojczyzny na froncie bojowym i wraz z całą szlachetną młodzieżą wypierać z granic naszego kraju dziką tłumacząc bolszewicką. Oświadczają, że oczekujecie Panowie wyniku układów w Mińsku Lit., aby po zawarciu rozejmu i minięciu niebezpieczeństwa wstąpić do walczącej bohatersko armji.

Czy to prawda? Oczekuję bezwzględnej odpowiedzi na łamach „Rozwoju”, abym mógł tej wersji zaprzeczyć.

Prenumerator.

Łódź, d. 20-8 20 r.

Otrzymał list następującej treści:

Na stacji Łódź-Fabryczna, jak i na każdej innej stacji, w dzisiejszych czasach odbywa się ogromny ruch wojskowo-towarowy. Wagony z różnych przyczyn, a głównie z braku odpowiedniego miejsca rozładunku i naładunku przetrzymywane są na stacji, potęgając i tak normalnie odczuwany brak laboru. Nadto istnieje jeszcze od czasów panowania u nas Rosji i Niemców urządzenie, o które nikt się nie troszczy, by je doprowadzić do stanu użyteczności. Mowa tu o rampie przy ul. Zagajnikowej, tak zwanej świńskiej, na którą wjazd jest zagrodzony drutem kolczastym, zsonary i zasadzony kartoflami, nie mówiąc już o wagonach specjalnie nasypanego gruzu. Mało co lepiej przedstawia się rampa tak zwana „Poznańskiego”.

Zwracamy uwagę na to czynniki zainteresowanych. Czas najwyższy usunąć te zaniedbania i poprawić sprawność przewozową kolei.

Miecz. Szmulik.

Pozdrowienia z frontu.

Serdeczne pozdrowienia z frontu wysyła łódzianom D-ca 10 komp. 31 pułku Strzelców Kaniowskich Bolesław Jasyk podporucznik wraz z całą swoją kompanją.

Serdeczne pozdrowienia z frontu wysyła łódzianom i łódzianom ochotnicy łódzcy z 3 p. wojsk kolejowych (2-11 komp. ruchu):

Antczewski Antoni, Nawrocki Kazimierz, Łatosiński Kazimierz, Wajkert Antoni, Sumański Tadeusz, Nowak Henryk, Sobczak Elgar, Fichna Władysław, Pomorski Ignacy, Nowak Jan, Bednarski Franciszek.

Piekarze wyjaśniają.

Jak nam komunikują zawieszenie wypieku chleba przez piekarzy nastąpiło wskutek codziennie wzrastających cen mąki, która w ostatnich dniach doszła do 15-16 marek za funt żytniej mąki. Wobec tego, że mąka żytnia w okolicy Łodzi kosztuje od 5 do 7.50 mk. przeto piekarze postanowili płać przemytnikom po 8.50 do 9 marek za funt.

Ponieważ nie wszyscy właściciele piekarni solidaryzują się z temi dążeniami, gdyż znaleźli się niesumieśni piekarze, którzy chciwi na zyski, dalej płać przemytnikom paskarskie Ceny za mąkę, a z powodu braku podstawy prawnej dla zakupu pozakontyngentowej mąki kwestja apro wizacji nie została jeszcze skierowana na właściwe tory, przeto Urząd walki z lichwą i spekulacją winien przyjąć z pomocą piekarzom w ich dążeniu do uzdrowienia dotychczasowych anormalnych stosunków.

Kupujcie Pożyczkę Odrodzenia